

Řidič velkstroje (kód: 21-014-M)

Autorizující orgán:	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů:	Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství (kód: 21)
Týká se povolání:	Řidič velkstroje
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Dodržování bezpečnostních ustanovení a ochrany zdraví při práci, protipožárních předpisů a zásad ochrany životního prostředí při práci	4
Získávání podkladů z norem, z technické dokumentace, potřebných pro výkon pracovních činností při řízení, obsluze a kontrole činnosti těžebních a důlních zařízení a strojů a při jejich ošetřování, běžné údržbě a drobných opravách	4
Orientace ve vyhláškách a technických předpisech týkajících se řízení, obsluhy a běžné údržby těžebních a důlních zařízení a strojů	4
Volba postupu práce a technologických podmínek při řízení, obsluze a kontrole činnosti těžebních a důlních zařízení a strojů a při jejich běžné údržbě a drobných opravách	4
Kontrola údajů přístrojů, signalizačních zařízení informujících o průběhu a výsledcích činnosti těžebních a důlních zařízení a strojů, signalizaci závad zařízení	4
Vedení záznamů o provozu, o průběhu a výsledcích činnosti, revizích a opravách těžebních a důlních zařízení a strojů	4
Ošetřování a údržba dobývacích a zakládacích velkstrojů	4
Ošetřování a údržba nářadí, nástrojů a pomůcek používaných při ošetřování, seřizování a běžné údržbě těžebních a důlních zařízení a strojů	4
Údržba a odkládání lan velkstrojů	4
Pokládka vlečných kabelů 6 kV a manipulace s nimi	3
Obsluha zdvihacího zařízení	4
Provádění prací s otevřeným ohněm	4
BOZP a hospodárny provoz technických zařízení tlakových	4
Práce ve výškách a nad volnou hloubkou	4
Řízení a obsluha velkstrojů	4
Orientace v mapových podkladech	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 29.04.2013

Kritéria a způsoby hodnocení

Dodržování bezpečnostních ustanovení a ochrany zdraví při práci, protipožárních předpisů a zásad ochrany životního prostředí při práci

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat základní ustanovení bezpečnosti práce při řízení velkostroje	Písemné a ústní ověření
b) Popsat a předvést použití osobních ochranných pracovních prostředků při řízení velkostroje	Praktické ověření
c) Popsat bezpečnost práce při řízení velkostroje	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Získávání podkladů z norem, z technické dokumentace, potřebných pro výkon pracovních činností při řízení, obsluze a kontrole činnosti těžebních a důlních zařízení a strojů a při jejich ošetřování, běžné údržbě a drobných opravách

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Číst strojírenské výkresy, zejména výkresy a schémata velkostrojů, obsažené v návodech k jejich obsluze nebo v jejich servisní dokumentaci, vyčíst z nich především podobu hlavních součástí, jejich počet, způsob jejich spojení, umístění ovládacích prvků stroje, prvků ke kontrole chodu a mazacích míst	Praktické ověření
b) Číst technologická schémata, technologické předpisy a postupy ovládání velkostrojů, vyčíst z nich sled a návaznost jednotlivých operací a kroků a údaje pro jejich provedení	Praktické ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Orientace ve vyhláškách a technických předpisech týkajících se řízení, obsluhy a běžné údržby těžebních a důlních zařízení a strojů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Získat z provozní dokumentace obsluhovaných strojních zařízení relevantní informace, stanovující závazná pravidla pro obsluhu, řízení, seřizování a údržbu obsluhovaných velkostrojů	Praktické ověření

Je třeba splnit toto kritérium.

Volba postupu práce a technologických podmínek při řízení, obsluze a kontrole činnosti těžebních a důlních zařízení a strojů a při jejich běžné údržbě a drobných opravách

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit podle provozní dokumentace pořadí a způsob provedení technologických operací při obsluze, řízení, seřizování či údržbě velkostrojů	Písemné a ústní ověření
b) Určit podle provozní dokumentace či podle pokynu postup práce vykonávané velkostrojem ve vybrané technologické operaci	Písemné a ústní ověření
c) Zvolit samostatně nástroje, nářadí či pomůcky, provozní a pomocné hmoty, měřidla potřebná k nastavení a seřízení velkostroje, k jejich řízení při provádění zadané technologické operace, k jejich běžné údržbě a drobným opravám	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Kontrola údajů přístrojů, signalizačních zařízení informujících o průběhu a výsledcích činnosti těžebních a důlních zařízení a strojů, signalizaci závad zařízení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Odečíst údaje měřidel, měřicích přístrojů či jiných ukazatelů nebo zařízení, informujících o průběhu sledovaného a řízeného procesu činnosti velkostroje	Písemné a ústní ověření
b) Vyjádřit údaje, odečtené z měřidel, měřicích přístrojů či jiných ukazatelů nebo zařízení, informujících o průběhu sledovaného a řízeného procesu činnosti velkostrojů ve správných veličinách a jednotkách	Praktické ověření
c) Porovnat hodnoty odečtených údajů s hodnotami stanovenými pro danou operaci velkostrojů technologickým předpisem a podle výsledku rozhodnout o potřebě korekce provozních podmínek	Praktické ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení záznamů o provozu, o průběhu a výsledcích činnosti, revizích a opravách těžebních a důlních zařízení a strojů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zaznamenat v souladu s provozním předpisem průběh a výkon technologického procesu, jeho parametrů a podmínek, vykonávaného velkostrojem	Praktické a ústní ověření
b) Zaznamenat v souladu s provozním předpisem údaje o chodu velkostrojů, o spotřebě energií, doplňování provozních hmot a provedených úkonech běžné údržby	Praktické a ústní ověření
c) Zaznamenat v souladu s provozním předpisem údaje o poruchách a opravách velkostrojů	Praktické a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Ošetřování a údržba dobývacích a zakládacích velkostrojů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Ošetřit velkostroje a provést jejich běžnou údržbu (vyčistit, promazat, doplnit či vyměnit provozní hmoty, opravit drobné závady)	Písemné a ústní ověření
b) Seřídít chod, nastavit provozní podmínky a parametry velkostrojů	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Ošetřování a údržba náradí, nástrojů a pomůcek používaných při ošetřování, seřizování a běžné údržbě těžebních a důlních zařízení a strojů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uložit, udržovat a podle potřeby upravit nástroje, náradí a pomůcky používané při ošetřování, běžné údržbě, drobných opravách, seřizování, řízení a obsluze velkostrojů	Písemné a ústní ověření
b) Použít hospodárně, v případě opotřebení vyměnit nástroje, náradí a pomůcky používané při ošetřování, běžné údržbě, drobných opravách, seřizování, řízení a obsluze velkostrojů	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Údržba a odkládání lan velkostrojů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Získat z provozní dokumentace, týkající se lan velkostroje, relevantní informace, stanovující závazná pravidla pro údržbu a odkládání lan obsluhovaných velkostrojů	Praktické ověření

Je třeba splnit toto kritérium.

Pokládka vlečných kabelů 6 kV a manipulace s nimi

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Povolené a zakázané činnosti při manipulaci a pokládce vlečných kabelů podle příslušné normy	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit toto kritérium.

Obsluha zdvihacího zařízení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Povolené a zakázané činnosti při manipulaci se zdvihacím zařízením podle příslušné normy	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit toto kritérium.

Provádění prací s otevřeným ohněm

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Povolené a zakázané činnosti při manipulaci s otevřeným ohněm podle normy povrchového dobývání č. 277016	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit toto kritérium.

BOZP a hospodárny provoz technických zařízení tlakových

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Povolené a zakázané činnosti při manipulaci s technickými zařízeními tlakovými podle příslušných norem	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit toto kritérium.

Práce ve výškách a nad volnou hloubkou

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat zajištění zaměstnance proti pádu při pracích ve výškách a nad volnou hloubkou	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit toto kritérium.

Řízení a obsluha velkstrojů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat činnosti při zahájení provozu velkstroje	Písemné a ústní ověření
b) Popsat činnosti při provozu velkstroje	Písemné a ústní ověření
c) Popsat činnosti při odstavení z provozu velkstroje	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria

Orientace v mapových podkladech

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Číst údaje z pasportizačního profilu, týkající se prostoru těžby velkstroje	Praktické ověření

Je třeba splnit toto kritérium.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí autorizovaná osoba zajistit, aby byl uchazeč seznámen s pracovištěm a se specifickými požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO) pracoviště (včetně havarijního plánu) na kterém bude praktická část zkoušky vykonána.

Uchazeč musí do zahájení zkoušky předložit zejména:

- splnění podmínek zdravotní způsobilosti (odkaz na povolání v NSP –

http://katalog.nsp.cz/karta_p.aspx?id_jp=101656&kod_sm1=27)

- splnění požadavků § 77 vyhlášky č. 26/1989 Sb. ve znění pozdějších předpisů

- doklad, že je vyučen v oboru strojním nebo elektrotechnickém a pracoval nejméně 3 roky při provozu velkstroje jako provozní zámečník, provozní elektrikář nebo hydraulikář nebo má úplné střední odborné vzdělání strojního nebo elektrotechnického směru a pracoval nejméně 2 roky při provozu velkstroje; byl doporučen pro výkon této funkce na základě psychotechnické zkoušky; byl lékařem uznán schopným pracovat ve výškách; absolvoval výcvik v řízení příslušného typu stroje v rozsahu nejméně 200 hodin a absolvoval teoretické školení v řízení příslušného typu stroje - v případě, že má být nebo může být řidičem velkstroje o výkonnosti větší než 3 150 m³.h⁻¹ sypaných hmot

- doklad, že je vyučen v oboru strojním nebo elektrotechnickém a pracoval nejméně 2 roky při provozu velkstroje jako provozní zámečník, provozní elektrikář nebo hydraulikář nebo má úplné střední odborné vzdělání strojního nebo elektrotechnického směru a pracoval nejméně 2 roky při provozu velkstroje; byl doporučen pro výkon této funkce na základě psychotechnické zkoušky; byl lékařem uznán schopným pracovat ve výškách; absolvoval výcvik v řízení příslušného typu stroje v rozsahu nejméně 100 hodin a absolvoval teoretické školení v řízení příslušného typu stroje - v případě, že má být nebo může být řidičem velkstroje o výkonnosti od 630 do 3 150 m³.h⁻¹ sypaných hmot

Tato zkouška z profesní kvalifikace nezaručuje splnění všech právních požadavků na výkon daného povolání - je zapotřebí splnit všechny požadavky stanovené právními předpisy

pro výkon této profese - § 112 a § 113 vyhlášky č. 26/1989 Sb., o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a při činnosti prováděné hornickým způsobem na povrchu, ve znění pozdějších předpisů.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil pro všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze tří členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci, za účasti zástupce obvodního báňského úřadu a zástupce organizace, na jejímž zařízení bude zkouška probíhat – podle ustanovení § 112 odst. 1 vyhlášky č. 26/1989 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání strojírenství nebo hornictví nebo v oboru elektrotechnickém a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti povrchového dobývání nerostných surovin nebo ve funkci učitele praktického vyučování, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- b) Vyšší odborné vzdělání v oboru vzdělání strojírenství nebo hornictví nebo v oboru elektrotechnickém a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti povrchového dobývání nerostných surovin nebo ve funkci učitele praktického vyučování, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na strojírenství nebo hornictví nebo elektrotechnika a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti povrchového dobývání nerostných surovin nebo ve funkci učitele praktického vyučování, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba musí být držitelem oprávnění k hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem podle věty první § 5 odst. 2 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o stání báňské správě, ve znění pozdějších předpisů.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: www.mpo.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Prostory, ve kterých se bude vykonávat zkouška, s přísunem potřebné energie odpovídající bezpečnostním a hygienickým předpisům
- Kompletní provozní a servisní dokumentace konkrétního typu velkostroje (o výkonnosti od 630 do 3150 m³.h⁻¹ sypaných hmot a nad 3150 m³.h⁻¹ sypaných hmot) ne starší 15 let
- Fotodokumentace měřicích přístrojů, měřidel a jiných zařízení, informujících o průběhu sledovaného a řízeného procesu činnosti velkostrojů
- Typový pasportizační profil oblasti těžby velkostroje

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 30 až 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) může trvat 4 až 6 hodiny (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard připravila SR pro těžbu a úpravu nerostných surovin, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Severočeské doly, a. s.

Hornická společnost podkrušnohorské oblasti

Syenit, těžební společnost